

PAPER DETAILS

TITLE: Bursa Ziraat Cemiyeti (1927) ve Yayini Asrî Çiftçi

AUTHORS: Sevtap KADIOGLU

PAGES: 265-286

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/13299>

Sevtap Kadioğlu*

Ondokuzuncu yüzyılın başından itibaren Türkiye’de bilim cemiyetlerinin yanı sıra mesleki cemiyetler de kurulmuş ve aynı yüzyılın ortalarından itibaren çok sayıda bilimsel ve mesleki dergi yayın hayatına başlamıştır. Bu cemiyetlerin birçoğu, kendi fikir, amaç ve faaliyetlerini ifade etmek ve bazen de kendi alan ve meslekleri hakkında Batı’daki gelişmeleri tanıtmak için bir mecmua yayımlama gayreti içine girmişlerdir. Ziraat alanında cemiyetleşme hareketinin ve bu cemiyetler tarafından dergi yayımının İkinci Meşrutiyet’ten sonra olduğu bilinmekte ise de, ziraat konusundaki ilk dergiler 1880 yılından itibaren yayımlanmıştır. Bu dergilerin bazıları şahısların gayretleriyle, bazıları ziraat okulları, bazıları ilgili bakanlıklar ve bir kısmı da ziraat cemiyetleri tarafından yayımlanmıştır. Bunlardan ziraat okullarının yayımladıkları arasında bulunan *Halkalı Ziraat Mektebi Mecmuası* ve devlet eliyle Ticaret ve Ziraat Nezareti bünyesinde yayımlanan *Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası* daha önceki çalışmalarımızda tanıtılmış ve içerikleri hakkında bilgi verilmişti.¹ Bu çalışmamızda ise, Cumhuriyet’in ilk yıllarında (1927) kurulan Bursa Ziraat Cemiyeti ile bu cemiyetin yayın organı olan ve 1927-28 yılları arasında 10 sayısının yayımlanmış olduğunu tespit edebildiğimiz *Asrî Çiftçi* hakkında bilgi verecek, böylelikle mesleki bir cemiyeti ve yayını tanıtmaya çalışacağız. Bu suretle İstanbul dışında kurulmuş bir ziraat cemiyetini ve onun yayın organını tanıtmış olacağız.

Bursa Ziraat Cemiyeti

Osmanlı dönemi Türkiye’inde ilk mesleki cemiyet, hekimler tarafından kurulmuştur. Bu cemiyet, Kırım Savaşı sırasında İstanbul’da bulunan müttefik ordular tabiplerinden İngiliz P.Pincoffs’un teşebbüsüyle 15 Şubat 1856’da kurulan ve daha sonra “şahane” (*impériale*) ünvanını kullanma iznini alarak Cemiyet-i Tıbbiye-yi Şahane adıyla tanınan “Société Médicale de Constantinople”dur.² Ziraat alanında ise daha önce de belirttiğimiz gibi, cemiyetleşme hareketinin II.Meşrutiyet’ten sonra başladığı anlaşılmaktadır.³ Osmanlı Ziraat Mekteb-i Alisi Mezunin Cemiyeti ve Osmanlı Ziraat Cemiyeti

adı altında iki ayrı cemiyet kurulan Bursa Ziraat Cemiyetleri, cemiyetlerin çoğunlukla imparatorluk tarafından kurulmuş oldukları görülmektedir. Cumhuriyet döneminde dışında çeşitli şehirlerde de ziraat cemiyetleri kurulmuştur. Nisan 1927’de kurulan Bursa Ziraat Cemiyeti

Cemiyetin kuruluş amaçları, nizamnamesinde de belirtildiği gibi, ziraatın gelişmesini temin etmek, ziraat ile uğraşanların işlerinde onları bilgilendirmek, ziraatçıların menfaatlerini yardımcı olmak, yabancı piyasalarla ticaret ehliyetli dava vekilleri bularak hukuk hizmetleri sağlamak, halkı zirai hastalıklarla mücadele için hizmet etmek, işsiz ziraatçılara iş bulmak, ziraatçıların cemiyetin amaçları arasındadır. Bursa Ziraat Cemiyeti’nin alanında çağın gelişmelerine uyum sağlamak

Cemiyetin tüzüğü

Bursa Ziraat Cemiyeti’nin nizamnamesinde, *Asrî Çiftçi* dergisinin ilk sayısında bazı değişiklikler ile derginin yeni nizamnamesinden, cemiyetin kuruluşu, amaçları, yapısı hakkında bilgi edinmek mümkündür.

Nizamnameye göre, cemiyetin amacı “muhib âzâ” olmak üzere üç çeşittir: “Birinci, meslek edinen, on sekiz yaşını doldurmuş, vatan ve Türk olan kadın ve erkek, ikinci, manevi olarak cemiyeti himaye eden, vatan ve Türk olmayan ancak vatan ve Türk vatandaşları olmayan ancak, cemiyetin menfaatleri için çalışan olan yabancılar cemiyetin muhbirleri”

* Yrd.Doç.Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilim Tarihi Anabilim Dalı, Beyazıt, 34459 İstanbul. sevtapk@istanbul.edu.tr

¹ Sevtap Kadioğlu, “Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi Mecmuası Üzerine Bir İnceleme,” *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, Ed. Feza Günsergun, c.IV, sayı 1, 2002, s.99-118; Sevtap Kadioğlu, “Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası Üzerine Bir İnceleme,” *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, Ed. Feza Günsergun, c.V, sayı 2, 2004, s.39-60.

² Hüsrev Hatemi-Aykut Kazancıgil, “Türk Tıp Cemiyeti (Derneği) Cemiyet-i Tıbbiye-i Şahane ve Tıbbın Gelişmesine Katkıları”, *Osmanlı İlmî ve Meslekî Cemiyetleri*, İstanbul 1987, s.111-119.

³ 1885 yılında kurulan Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları bir devlet kuruluşu olan Ticaret ve Ziraat Nezareti bünyesinde teşkilatlandırıldığı için bu kurumu bir cemiyet/dernek olarak değerlendirmek gerekir.

⁴ Başbakanlık Cumhuriyet Arşivleri, 28.

⁵ Gerek cemiyetin nizamnamesinde, gerekse *Asrî Çiftçi*’de “ziraat” terimi “ekincilik bilgisi” anlamında kullanılmıştır. Ferit Devellioğlu, “Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası Üzerine Bir İnceleme,” *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, Ed. Feza Günsergun, c.V, sayı 2, 2004, s.39-60.

⁶ “Cemiyet Nizamname-i Esasîsi,” *Asrî Çiftçi*, sayı 1, 1927, s.13-14.

⁷ “İfade-i Meram,” *Asrî Çiftçi*, sayı 1, 1927, s.13-14.

⁸ “Ziraat Cemiyeti’nin Hey’et-i İdaresi,” *Asrî Çiftçi*, sayı 1, 1927, s.13-14.

⁹ “Bursa Vilayeti Ziraat Cemiyeti’nin Mühürü,” *Asrî Çiftçi*, sayı 1, 1927, s.13-14.

her iki senede bir toplanan genel kuruluna iştirak edemezler.¹⁰ Genel kurul üyeleri, dokuz kişilik bir idare heyeti seçer, idare heyetine seçilen kişiler de aralarında bir reîs-i evvel, bir reîs-i sâni, bir kâtib-i umumî, bir muhasib, bir müşavir-i sıhhi, bir müşavir-i adli, bir müşavir-i baytarî ve bir idare müdürü seçerler. İdare heyetine seçilen kişiler, kendi aralarında bir reîs-i evvel, bir reîs-i sâni bir kâtib-i umumî, bir muhasib, bir müşavir, bir fen müdürü, bir muamelat müdürü, bir idare müdürü seçerler.

Cemiyetin gelir kaynakları, üyelerin aidatları ve bağışları, hükümet veya diğer resmi kurumlar tarafından verilecek tahsisat, açılan sergilerden elde edilecek gelir, seyahat gelirleri ve dergi satışından elde edilecek gelirdir.

Cemiyetin “mürevvic-i efkarı” olarak (fikirlerini yaymak amacıyla) ayda bir mecmua yayımlayacağı, kesinlikle siyasetle uğraşmayacağı, bütün hukukıyla Türk kanunlarına uygun hareket edeceği, cemiyet parasının Ziraat Bankası’nda tutulacağı gibi hükümler de nizamnamede yer almaktadır. Nizamname ayrıca, cemiyetin gelişmesini sağlayacak bütün teşkilat ve encümenleri kurma yetkisini de İdare Heyeti’ne vermektedir.

Cemiyetin iç tüzüğü

Cemiyetin, çalışanlarının görev ve yetkilerini tanımlayan bir de “Nizamname-i Dahili”si vardır. Bu nizamnamede,¹¹ cemiyete nasıl üye olunacağı, kongrelerin nasıl yapılacağı belirlenmiş ve idare heyeti üyelerinin görevleri tanımlanmıştır. Cemiyetin iyi bir kütüphanesi ve ilmi teşkilatı olması, mükemmel bir tercüme heyeti teşkil edilmesi, ziraatçıların bir araya toplanması için bir klüp kurulması ve cemiyet üyelerine mahsus bir “alâmet-i fârîka”nın belirlenmesi de tüzük maddeleri arasındadır.

Cemiyetin yönetimi

Cemiyetin ilk “Heyet-i İdare”sinde görev yapanlar, *Asrî Çiftçi*’nin ilk sayısında yer almıştır.¹² Mümtaz Reis, Bursa Valisi Fatin Bey’dir. Yönetim kurulu, aşağıdaki kişilerden oluşmaktadır. Bursa Ziraat Bankası Müdürü Fazıl Bey (Reîs-i evvel), Bursa Ziraat Müdürü Haydar Bey (Reîs-i sâni), Bursa Ziraat Mektebi ve Ameli Ticaret Mektebi muallimlerinden Sadullah Bey (Kâtib-i

umumî), Bursa Ziraat Mektebi Ziraat Mektebi Müdürü Refet Bey (Reisi Talat Bey (Müşavir-i Sıhhi) Merkez Ziraat Memuru Aziz muallimlerinden Refet Bey (Müşavir-i Adli) dokuz kişilik yönetim kurulunu oluşturması, okul hocalarının dernek

Cemiyetin idare heyetinin yetkileri şunlardır:¹⁴ Reîs-i evvelin görevleri; idare heyetini kullanmak ve evrakı imzalamak, kararlarının uygulanmasını takiben Reîs-i sâni’nin görevleri Reîs-i evvelin görevleri; idare heyetini getirmek ve vekalet etmektir. Reîs-i sâni’nin görevleri; idare heyetini gündemi düzenlemek, karar defterini yapmak, idare heyetinin kararlarını cemiyetin yayımladığı mecmua ile yayımlamak, üyelerin üyelik kirasını cemiyetin kongrelerinde raporlamak, aidatlarını makbuz karşılığında tahsil etmek, hazırlamak, topladığı meblağları Reîs-i Sıhhiyenin görevleri; idare heyetini ve ucuz muayenelerini temin etmek, ziraatçıları sağlık durumları hakkında ederek onları bilimsel tedaviye yönlendirmek, ziraatçılara fenni ziraatı telkin etmek, ıslahî konularında bilgilendirme yapmak, aydınlatmak, sergiler açarak ürünleri ziraatın bilimsel yolları hakkında bilgilendirmek, baytarînin¹⁵ görevleri; hayvanların halkı hayvan tedavihanelerinde tedavi etmek, müşavir-i adliye’nin görevleri; rehberlik etmek ve uygun fiyatlar belirlemek, kontratlarını, mukavelelerini, meselelerini halletmek, kurulları idare etmek, getirmektir. İdare Müdürü’nün görevleri; eşyalarının korunmasına nezaret etmek,

¹⁰ “Bursa Vilayeti Ziraat Cemiyeti’nin Muaddel Son Nizamname-i Esasiyesi”, *Asrî Çiftçi*, sayı 7, 1928, s.13-14. Derginin ilk sayısında yer alan cemiyet nizamnamesinde ise, dört çeşit üyelik olduğu ifade edilmiştir. Yukarıda adı geçen üyeler dışında bir de “aza-yı mümtaze”lik vardır. Nizamnameye göre Cemiyetin asli üyelerinden olup senelik cemiyete beş lira verenler mümtaz üye olabilirler. (“Cemiyet Nizamname-i Esasiyesi”, *Asrî Çiftçi*, sayı 1, 1927, s.4) Ancak bu üyelik çeşidinin daha sonraki nizamname ile kaldırılmış olduğu anlaşılmaktadır.

¹¹ “Bursa Vilayeti Ziraat Cemiyeti’nin Muaddel Son Nizamname-i Esasiyesi,” *Asrî Çiftçi*, sayı 7, 1928, s.13-14.

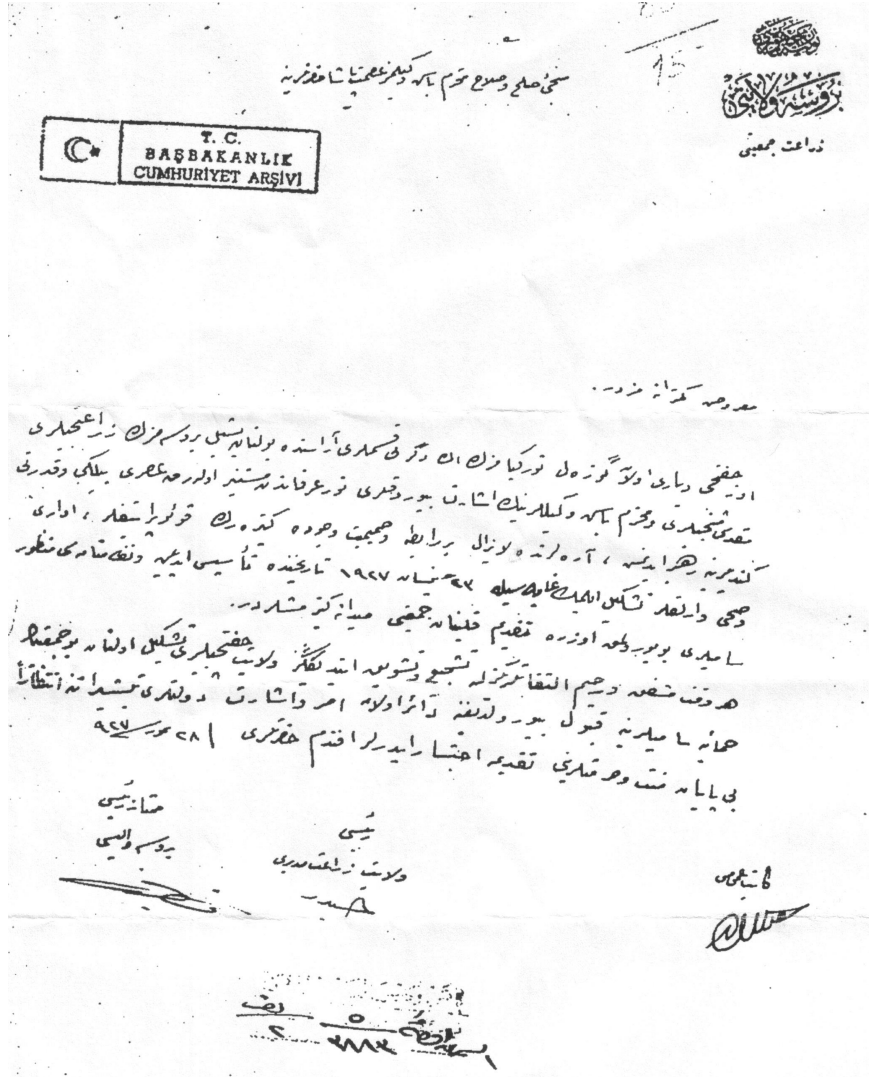
¹² “Ziraat Cemiyeti’nin Hey’et-i İdaresi, Ziraat Cemiyeti’nin Esas Nizamnamesi, Ziraat Cemiyeti’nin Dahili Nizamnamesi”, *Asrî Çiftçi*, sayı 1, 1927, s. 3.

¹³ Bursa Ziraat Mektebi üzerinde yapmakta olduğu çalışmalar hakkında daha ayrıntılı bilgi verebilmeyi amaçlamıştır.

¹⁴ “Nizamname-i Dahili”, *Asrî Çiftçi*, sayı 7, 1928, s. 13-14.

¹⁵ Müşavir-i Baytarî ve Müşavir-i Adliye üyeleri İdare Heyeti’ne taddil edilen ikinci heyet üyeleri.

seyahatler ve toplantılara ait organizasyon işlerini yapmak, postaya verilecek evrakı yollamak, cemiyette istihdam edilecek kişilerin görevlerini belirlemek, cemiyetin dergisinin abonelere yollanmasını sağlamaktır.

Bursa Ziraat Cemiyeti Nizamnamesinin Başbakan İsmet Paşa'ya sunulduğuna dair 28 Temmuz 1927 tarihli belge. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivleri, 28.7.1927, Dosya No.8015, Fon kodu 30.10.00, Yer No. 80.525.15.

Cemiyetin çalışma programı

Cemiyet faaliyetleri hakkında *Çiftçi*'de yayımlanan iki yazıda hedeflediği etkinlikler şunlardır:

1. İyi tohumların seçimi ve tohumluk üretimi.
2. Kimyevi gübrenin kullanılması ve tohumluk oluşturmak.
3. Hayvanlar için bir tedbir ve sağlık sağlamak.
4. Haşarat ve hastalıklarla mücadelede halkı teşvik etmek.
5. Ay çiçeği, yer fıstığı ve diğer ürünlerin yaygınlaştırmak.
6. Konserve kooperatifine yardım etmek.
7. Üretim ve satış kooperatifleri kurmak.
8. Zirai ürünler için bir sergi düzenlemek.
9. Kozacılık ve böcekçiliği teşvik etmek.
10. Bağların Amerika çubuklarıyla yenilemek.
11. Dut fidanlarının çoğaltılması.
12. Tavuk ve kümes hayvanları için tedbirler almak.
13. Köylüye sağlığına özen göstermek.
14. Hasat, harman işlerinin ferahlatmak.
15. İlde ihtiyaç olan kalbur yapmak.
16. Fenni kovanları halk arasında yaygınlaştırmak.
17. Fidancılık ve çiçekçiliğin yaygınlaştırmak.
18. Pirinç, tütün ve haşhaş ziraatını teşvik etmek.
19. Çiftliklerde kullanılmak üzere araçlar yapmak.
20. Ziraatçıların teknik sorunlarını çözmek.

Bursa Ziraat Cemiyeti'nin sorumlu müdürü olan Sadullah Bey, Ziraat Cemiyeti'nin 1927 yılında gerçekleştirdiği çalışmalar hakkında bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor, Ziraat Cemiyeti'nin 1927 yılında gerçekleştirdiği çalışmalar hakkında bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor, Ziraat Cemiyeti'nin 1927 yılında gerçekleştirdiği çalışmalar hakkında bir rapor hazırlamıştır.

¹⁶ "Bursa Vilayeti Ziraat Cemiyeti'nin 1927 yılında gerçekleştirdiği çalışmalar hakkında bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor, Ziraat Cemiyeti'nin 1927 yılında gerçekleştirdiği çalışmalar hakkında bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor, Ziraat Cemiyeti'nin 1927 yılında gerçekleştirdiği çalışmalar hakkında bir rapor hazırlamıştır." (Nüsha), s.2-4 ve *Asrî Çiftçi*, Sadullah, sayı 10, 1928, s.3-4.

¹⁷ Sadullah, "Bursa Ziraat Cemiyeti Meslekî Kurumları", s.1-2.

laboratuar sayesinde, toprak analizleri yapılacak, bütün tohumlar bilimsel olarak incelenecek, gerekirse ilaçlanacak, böylece köylünün aylarca güneş karşısında çalışarak elde edeceği üründen azami verim alması sağlanacaktır. Ayrıca halka öğüt verecek küçük broşürler hazırlanmasının önemi üzerinde de durmuştur. Böylece, ülkenin ekonomik açıdan gelişmesinin “fennî ziraat” (bilimsel tarım) ile mümkün olduğu halka telkin edilebilecektir.

Sadullah Bey, bu faaliyetleri gerçekleştirebilmek için bir bütçe hazırladığını ve “Vilayet Meclis-i Umumiyesi”nden iki bin beş yüz lira ödebek istediğini belirtmektedir. Sadullah Bey, eğer bu yardım sağlanırsa cemiyetin, “tetkik laboratuvarı” ve “hayvan hastanesi”nin yanı sıra bir de Ziraat Müzesi kurulacağını ifade etmektedir. Sadullah Bey’e göre, zirai olarak çok gelişmiş olan yabancı ülkelerin topraklarından belki de daha verimli olan topraklarımızın “fen ve ilim” sayesinde işlenmesi ile ürün artacak ve ülkemiz zenginleşerek daha müreffeh hale gelecektir. Sadullah Bey’in ifadesine göre, cemiyetin mesai programı arasında, para toplamak için bir bankanın kurulması da vardır. Ürün zamanında azar azar toplanacak ve zamanla büyük yekunlara ulaşacak olan servet sayesinde ve iyi bir programla, beş sene içinde bu bankanın kurulması mümkün olacaktır. Sadullah Bey son olarak, cemiyetin bu hedeflerinin İktisat Vekaleti’nin onayına da sunulacağını ve kendisi de bir çiftçi olan Vekil Rahmi Bey tarafından da destekleneceğine inandığını ifade etmiştir.

Asrî Çiftçi dergisi

Bursa Ziraat Cemiyeti’nin yanı sıra ve ondan önce de, Türkiye’deki ziraat cemiyetleri birer dergi çıkarma gayreti içinde olmuşlardır. Osmanlı Ziraat Cemiyeti 1908-1909 yıllarında *Resimli Çiftçi*’yi, Osmanlı Ziraat Mekteb-i Alisi Mezunin Cemiyeti 1909-1914 yılları arasında *Osmanlı Ziraat ve Ticaret Gazetesi*’ni, 1920’de kurulan Ziraat Cemiyeti kuruluşundan 1926 yılına kadar *Yeni Çiftlik* adlı mecmuayı yayımlamışlardır.¹⁸ Burada ele alınan *Asrî Çiftçi* ise İstanbul dışında kurulan Bursa Ziraat Cemiyeti’nin yayın organıdır.

Asrî Çiftçi, 15 Ağustos 1927-15 Mayıs 1928 tarihleri arasında, toplam 10 sayı olarak Bursa’da yayımlanmıştır. Her ayın on beşinde çıkan derginin bütün sayıları Bursa Vilayet Matbaası’nda basılmış ve 20 kuruşa satılmıştır. Derginin sahibi ve sorumlu müdürü, Cemiyetin umumi katibi Sadullah Bey’dir.¹⁹

Asrî Çiftçi dergisinin 15. ve birlikte basılan son üç sayısının (S)

Derginin üzerinde, idarecileri belirtilmiştir. Derginin üçüncü sayısında Cemiyetin idare heyetinin belirlendiği kurulun seçiminin gecikmiş olduğunu basımını aksatmış ve son üç sayı

Derginin 21 kişiden oluştuğu “Tahrir Müdürü” sıfatıyla Sadullah Bey taşıyan üyeler arasında, Bursa Ziraat Müdürü Refet Bey, Bursa Asrî Çiftçi Bursa Merkez Ziraat Memuru Asım Bey, Bursa Ticaret ve Sanayi Bursa ve Balıkesir Sıtma Müdürlüğü Sıhhiye Müdürü Kemal Bey, Mustafa Kemal Paşa Kazası Ziraat Memuru Vehib Bey, Gemlik Kaza Müdürü Fehmi Bey ve Doktor Mustafa muallimlerinden Refet, Vamık bulunmaktadır. Bursa Ziraat Mektebi dahil edildiğinde 21 kişilik yayıncı Mektebi öğretmenlerinin oluştu

sonra ufak değişikliklere uğramışsa da yapısı itibarıyla aynı kalmıştır.²⁰ Kazaların ziraat memurlarında muhtemelen atamalar nedeniyle değişiklikler olmuştur. Ancak yayın kurulu başkanı ve Ziraat Mektebi öğretim üyeleri yayın kurulundaki yerlerini korumuştur. Daha sonra da ifade edileceği gibi yayın kurulu üyeleri arasında dergiyi yazılarıyla en çok destekleyenler, Bursa Ziraat Mektebi muallimleri olmuştur.

Derginin yayımlanma amacı ve içeriği

Derginin hedefleri, ilk sayıda yer alan “İfade-i meram” başlıklı yazıda açıkça belirtilmiştir.²¹ Asrın bütün yükselen değerleri üzerinde fennin ve ilmin etkisinin inkar edilemeyeceği, bunun için herkesin işinde ilmi ve fenni (bilim ve tekniği) kendine rehber edinmesinin şart olduğu, ziraat, ticaret ve sanayide bilim ve tekniğin öneminin inkar edilemeyeceği görüşü bu yazının özünü oluşturmaktadır. Derginin yayım amacı da, bu gerçeği bütün açıklığı ile kabul ederek ziraatçılara gelişmiş ülkelerdeki teknikler hakkında bilgi vermek, mesleki yazılara ek olarak onları iktisadi, sosyal, ticari, bilimsel, teknik ve edebi yayınlarla aydınlatmak ve Cumhuriyet çiftçisinden beklenen “asrî ziraatı” yaygınlaştırmaktır. Ziraatçıları arasındaki bilgi alış-verişini ve iletişimi sağlamak da derginin bir diğer hedefidir.

Asrî Çiftçi’nin içeriği incelendiğinde tarım ve hayvancılığın önemli konularının yanı sıra güncel bazı konu ve gelişmelere de yer verildiği anlaşılar. Milli bayramlar ve Atatürk’ün ikinci defa Cumhurbaşkanı seçilmesi, nüfus sayımı gibi önemli olaylar ile ilgili haberler bunlar arasındadır. Bursa Ziraat Mektebi’nin Rasat İstasyonu tarafından yapılan hava durumu gözlemleri dergide yer almıştır. Bursa ilindeki ziraat, ticaret ve güncel konularla ilgili bazı gelişmeler de Küçük Havadisler başlığı altında verilmiştir.

Derginin bilimsel içeriğine gelince, ipek böcekçiliği, ziraat aletleri, ziraat tarihi, hayvanların beslenmesi ve hastalıklardan korunması, mevsimlere göre ziraat, Bursa’nın genel ziraat durumu, faydalı bitkiler, tavukçuluk, ürünlere zarar veren hastalıklar ve böcekler, tarım alanında gelişmiş ülkelerde uygulanan yöntemler, tarım kooperatifleri, tütüncülük, köy ve köylüler, konservecilik gibi tarım ve hayvancılığa ait konuların ele alınmış olduğu görülmektedir. Dergide ayrıca kadın psikolojisi konusunda ve Bursa Ziraat Mektebi ve Bursa Böcekçilik ve İpekçilik Mektebi hakkında da birer yazı bulunmaktadır.

İpek böcekçiliği konusundaki yazıların büyük kısmının Bursa Böcekçilik Mektebi Müdürü Asım Bey ve bir tanesinin de Halil Mümtaz Bey tarafından yazıldığı görülmektedir. Ziraat aletlerini konu eden yazıların Sadullah Bey ve

Ahmet Refet, ziraat tarihi konusundaki yazılarını Fransızca’dan tercüme edilerek ürünlere zarar veren hastalık ve usulleri, tarım kooperatifleri hakkında yazıların anlaşılmaktadır. Hayvanların korunması konusundaki yazıların Sadullah Bey, Bursa’nın genel ziraat durumu konusundaki yazıların Fuad Ali tavukçuluk, Mehmet İsmail köy ve köylüler konusundaki yazıların Mehmet Kazım köy ve köylüler konusundaki yazıların tarafından yazılmıştır. Bu yazıların sayılarda bu konuda herhangi bir yazı ve Bursa Böcekçilik ve İpekçilik Mektebi kaleme almıştır.

Dergide en fazla sayıda yazı yazan zamanda Ziraat ve Ticaret Amele Bey ile Bursa Ziraat Mektebi’nin bir kısmı çeviri olan çok sayıda yazının yayımlanmasından önce bulunmak üzere Almanya’ya giden derginin Almanya muhabirliğinin ziraatı hakkındaki yazılarının bu sayılarda Ahmet Refet Bey’in ortalama en az 8 bazen de 10 sayıdan itibaren bu sayı 4’e imkansızlıklardan dolayı bir arada derginin zaten altıncı sayıdan itibaren anlaşılmaktadır. Derginin yayımlanmamasını açıklayacak

²⁰ “Daimi Erkan-ı Tahririyemiz”, *Asrî Çiftçi*, sayı 10, 15 Mayıs 1928, s.13.

²¹ “İfade-i Meram”, *Asrî Çiftçi*, sayı 1, 1927, s.2.

²² Her ikisi de hem Bursa Ziraat Mektebi’nde bulunan bir Mehmet Refet ve bir de A. İsmail ise mektebin Nebatat muallimlidir. (Cemiyet-i Ziraat, s. 10).

²³ “Küçük Havadisler”, *Asrî Çiftçi*, sayı 6, 1927, s. 10.

Sonuç

Bursa Ziraat Cemiyeti, Cumhuriyet'in ilk yıllarında ziraatçıların İstanbul dışındaki mesleki örgütlenmesinin bir örneğidir. Cemiyet, ziraatçılar arasında iletişimi sağlamak, karşılaştıkları sorunlara çözüm bulmak ve bölgede modern ziraatı yaygınlaştırmak amacıyla kurulmuştur. Ortaya koyduğu çalışma programı, aynı zamanda dönemin tarım ve hayvancılık konusundaki eksiklerini ve sorunlarını da yansıtmaktadır. Cemiyet, hedefi ile uygun bir başlık taşıyan aylık bir dergi (*Asrî Çiftçi*) yayımlamıştır. Bu girişim, Cemiyet'in bilimsel temellere dayanan ziraatın yaygınlaştırılmasına verdiği önemin bir göstergesidir. Derginin adındaki asrî kelimesinin çağa uygun, modern anlamına geldiği²⁴ de göz önüne alındığında, derginin zamanına göre modern ziraat yöntemlerini yaygınlaştırma konusunda öncülük etme gayreti içinde olduğu anlaşılabacaktır. Dergide yayımlanan yazılar, bu sebeple çok yüksek seviyede bilimsel makaleler olmamakla beraber, ziraatçıların ve çiftçilerin anlayabileceği seviyede daha çok onlara pratik bilgiler aktarmaya yönelik yazılardır. Dergide, tarım ve hayvancılık konuları dışında, Bursa Ziraat Cemiyeti'nin kuruluşu, tüzüğü ve çalışma programı ile Bursa Ziraat Mektebi ve Bursa İpekböcekçiliği Mektebi hakkında bilgi veren yazılara da yer verilmiştir. Böylece dergi, bu kurumlar üzerindeki araştırmalar için gerekli ilk el kaynaklar arasında bulunmaktadır. Diğer taraftan dergi, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Bursa ilinde tarım ve hayvancılığın durumunu yansıttığı için Türk tarım tarihi ile ilgilenenler için de bir kaynak teşkil etmektedir. *Asrî Çiftçi*, ziraat konusunda okullar, şahıslar ve bakanlıklar dışında bir mesleki cemiyet tarafından yayımlanan dergilere bir örnek oluşturması bakımından da önem taşımaktadır. Bursa Ziraat Cemiyeti ise, Cumhuriyetin ilk yıllarında Türk tarımının geliştirilmesine verilen önemin şahıslar tarafından da benimsenerek cemiyetleşme yoluyla katkı sağlama çabasının bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Aynı zamanda İstanbul dışında, tarım faaliyetlerinin çok yoğun olduğu bir şehirde kurularak amaçlarını gerçekleştirmek, faaliyet ve fikirlerini tanıtmak için bir dergi yayımlamış olması bakımından da dikkate değerdir.

Asrî Çiftçi dergisinin “Tahrir Müdürü” Ziraat ve Ticaret Ameliyat Mektepleri müaallimlerinden Sadullah Bey

Cemiyet Reis-i Evveli Ziraat Bankası Fazlı Bey

Sayı 1-10 (15 A)

Derginin aşağıda dökümü ver
Erzurum Atatürk Kütüphanes
Kütüphanesi'nde (No.9299)
koleksiyonlar eksik ve dağınk
veren Hakkı Tarık Us Kütüphan
Taksim Atatürk Kitaplığı'nda is

²⁴ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Luga*, 6.bs., Ankara, 1984, s.57.

Sayı 1, 15 Ağustos 1927

1. İfade-i Meram 2
Derginin yayımlanma amacı hakkında bilgi verilmiştir.
2. Ziraat Cemiyeti'nin Hey'et-i İdaresi, Ziraat Cemiyeti'nin Esas Nizamnamesi, Ziraat Cemiyeti'nin Dahili Nizamnamesi 3-6
3. Ziraatın Tekamülü Tarihi 7-10
Mütercim Muallim Refet
Ziraatın menşenin insanlığın ortaya çıkışına kadar geri götürülebileceği belirtilerek, ziraat tarihindeki gelişmeleri aktaran tercüme yazıdır. (Devamı var)
4. Ziraatımızda İnkişaf 11-12
Muallim Vamık Kemal
Ziraatın geliştirilmesi ve daha fazla ürün alınabilmesi için gerekli şartlar sıralanmıştır. Bunlar, toprağa mümkün olduğu kadar derin nüfuz edebilmek, organik ve kimyasal gübrelerin kullanımı, tohumlara önem verilmesi, zararlı bitkilere karşı bitkilerin ilaçlattırılması, erken ziraat ve atılacak tohumların doğru tespit edilmesi olarak sıralanmış ve açıklanmıştır.
5. Tagaddiye 13-14
Bursa Ziraat Mektebi Mevâşi Muallimi Ekrem Fahri
"Muadele-i gıdaye" ve "gıda" başlıkları altında hayvanların beslenmesi ve almaları gereken gıdalar. (Devamı var).
6. Beygir Koşularından Halkın İstifadesi Temin Edilmeli 15-16
Baytar Necib Rıza
İyi ırktan beygir yetiştirilmesinin önemi ve gereği üzerinde durularak, halkın beygir koşularından istifade edebilmesi için yapılması gerekenler.
7. Ay Çiçeği 17-18
Mehmet Refet
Ülkenin çeşitli bölgelerinde gün çiçeği, gün döndü, gün aşkı, güne bakan gibi çeşitli isimlerle anılan ve bilimsel adı *Helianthus annuus* olan ayçiçeğinin özellikleri ve yetiştirilmesi.
8. Memleketin Traktör Derdi 19
Katib-i Umumî Sadullah
Çiftçilere işlerinde kolaylık sağlamak amacıyla aldıkları traktörlerin, menfaatperest komisyonculardan alınmasının mahzurları.
9. İpekçilik, Böcekçilik, Tohumculuk Programı 20-23
Bursa Böcekçilik ve İpekçilik Mektebi Müdürü Asım, (Devamı var).
Böcekçiliğin tanımı, Türkiye'de böcekçiliğin önemi, geçirdiği aşamalar, ipek böceği çeşitleri böcekhaneler ile böcek işlerinde kullanılan eşyanın temizlenmesi, ipek böceği tohumu, ipek böceği tohumları, sıcak ile soğuk havanın tohumlar üzerine etkisi vb. konular.
10. Temmuz Ayında Bursa'yı Şenlendiren Kıymetli Misafirler 24
Atatürk başta olmak üzere Temmuz ayında Bursa'ya gelen devlet büyükleri.
11. Küçük Havadisler 24
Bursa Ziraat Mektebi'nden otuz kişinin, Bursa Ziraat Mektebi'ne bağlı Makinist Mektebinden on yedi kişinin mezun olduğu vb. haberler.
12. Ziraat Mektepleri Tetkik Heyeti Bursa'ya Geldi 25

3 Ağustos [1927] Çarşamba günü üzere Bursa'ya gelen "Müessesat-ziyareti hakkında bilgi ve O. incelemelerden sonra yaptığı konuş

Sayı 2, 15 Eylül 1927

1. Ziraatın Tekamülü Tarihi
Mütercimi Muallim Refet
Bir önceki sayıda aynı yazarın *Fransız Ziraat Mektebi* (Devamı var)
2. Tagaddiye (Devam)
Bursa Ziraat Mektebi Mevâşi Muallimi Ekrem Fahri
Birinci sayıda aynı yazarın aynı konusuna devam edilmiştir.
3. Anız Bozma ve Yaz Mezrûâtı
Muallim Ahmet Refet, 20 Ağustos 1927
Anız bozmanın, yani bazı hububat tarlayı yaz boyunca boş bırakılmasını hakkında bilgi.
4. Bursa'nın Umum Ahval-i Ziraiyesi
Sadullah
Sadullah Bey'in ilk sayıda yer alan (son tahminlere göre 474 393), yüzölçümü, Marmaracık gölleri hakkında bilgi, ve derelerden yararlanma.
5. Süsen (İris) Çiçeği
Mehmet Refet
Bahçıvanların yanlışlıkla susam çiçeği ile bahçemizi güzelleştirmek olmadığı elde edilen tozun, menekşe gibi bitkinin çeşitleri ve yetiştirilmesi.
6. Zeytin Sineği (*Dacus Oleae*)
Muallim Ahmet Refet
Zeytin ağaçlarının meyvelerine muhtemelen zarar veren *Dacus Oleae* yani Zeytin Sineği 1927 senesi içinde Almanya'da bu zararlıya karşı bir ilacın denenmesi kararı.
7. Amerikan Usulü Tavukçuluk
Dr. Fuad Ali
Amerikan usulü tavukçuluğun özellikleri, dikkat etmek, damızlık cins tavukların beslememek, difteri ve kolera aşısı.
8. İpekböceği Hakkında Umumi Makale
Bursa Böcekçilik ve İpekçilik Mektebi

Böcekçiliğin tarifi (az masrafla çok kâr getirebilecek derecede iyi ve bol koza alınması ve hastaliksız ipekböceği tohumu üretme yöntemini öğreten ilim), tırtılın yumurtadan çıkışından ipeğin piyasaya sürülüşüne kadar ipekböcekçiliğinin safhaları hakkında bilgi.

Sayı 3, 15 Teşrin-i Evvel 1927 (Fevkalade Nüsha)

1. Bursa Vilayeti Ziraat Cemiyeti'nin 1928 Senesi Mesai Programı..... 2-4
Bursa Ziraat Cemiyeti'nin Bursa'da ziraatın geliştirilmesi ve çiftçilere kolaylık sağlamak için 1928 yılında yapmayı planladığı işler: iyi tohumluk seçimi, tarlaları gübrelemek, kimyevi gübrenin kullanımı, haşarat ve hastalıklarla mücadele vb. konularda çiftçileri bilgilendirmek, konserve kooperatifine halkın iştirakini temin etmek ve üretim kooperatiflerinin kurulması konusunda halkı teşvik etmek, ürünler için bir sergi açılması, iyi ürün yetiştirenlere ödül verilmesi vb. konular.

2. Ziraatin Tekamülü Tarihi..... 5-7
Mütercim: Muallim Refet (Devam)

Daha önceki sayılarda aynı adla aynı yazar tarafından yayımlanan çeviri yazıların son bölümüdür. Dünyadaki ziraat okulları ve ziraat cemiyetleri.

3. Rejim (Régime) Mes'elesi 8-9
Bursa Ziraat Mektebi Mevâşî Muallimi Ekrem Fahri

Hayvanların türüne, ihtiyaçlarına, verdiği hizmet için harcadığı kuvvete göre beslenmesi.

4. Bursa Vilayetinin Umumi Ahval-i Ziraiyesi 10-12
Muallim Sadullah

Bursa ilindeki arazilerin kullanım şekline göre ayrımı, tarıma tahsis edilen araziler ve yetiştirilen ürünler, iklim değişikliklerini ölçen Bursa Ziraat Mektebi rasat istasyonunun ikinci sınıf bir rasat istasyonu olduğu.

5. Tecrübeler Netayıcı 13-14
Ziraat Şubesi Muallimi Vamık Kemal

Hayvanların beslenmesinde önemli yeri olan çayırlar ve meralar hakkında bilgi.

6. Yağ Fasulyesi ve Soya..... 15
Mehmet Refet

Eskiden beri Çin ve özellikle Mançurya'da, son zamanlarda Avrupa ve Amerika'da yetiştirilmekte olan yağ fasulyesi hakkında bilgi.

7. Yer Fıstığı (Arachide)..... 16-17
Mehmet Refet

Yalnızca bir sene yaşayan ve yarım metre kadar yükselebilen yer fıstığının yetiştirilmesi ve yer fıstığından yağ elde etme yöntemi.

8. 1927 yılında Bursa'da açılan hayvan sergilerinde ve at koşularında ödül kazanan kişiler ve aldıkları ödüller. Fotoğraflara da yer verilmiştir 19-24

9. Küçük Havadisler..... 26-27
Bursa'da 11 Eylül'de [1927] açılan hayvan sergisi, Bursa Ziraat Cemiyeti'nin halkın ihtiyaçlarını göz önüne alarak mesleki ve ilmi broşürler çıkaracağı, 28 Teşrin evvel'de nüfus sayımı yapılacağı, Tahrir Müdürü Sadullah Bey'in Ziraat Mektebi Muallimliğine ilâveten, Ameli Ticaret Mektebi Muharrerat ve Hesab-ı Ticari Muallimliklerine tayin edildiği vb. küçük haberler.

10. 1926-1927 Bursa Vilayeti Ziraat-i Umumisi.....28

1926-1927 senesinde Bursa il ve soğan, patates, susam vb. miktarları

Sayı 4, 15 Teşrin-i sâni 1927

1. Cumhuriyet Bayramı Vesilesiyle Cumhuriyet Bayramı sebebiyle, cumhurenin sadık ve vefakâr koruyucu

2. Büyük Serdar Ulu ve Yüce Gazi Atatürk'ün ikinci kez Cumhurbaşba telgrafi ile Atatürk'ün cevabi telgra

3. TBMM Başkanlığına yeniden se yazılan yazı.....

4. İki Muhterem Sima başlığı altın Ziraat Vekillğine yeniden atanan R

5. Bursa Vilayetinin Umumi Ahval *Muallim Sadullah*

Bursa ilinde üretilmekte olan zeytin çeşitli meyvenlerin yıllık üretimi, bunlarla mücadele yolları, kullanıla tablo.

6. Böcekçiliğin Ehemmiyeti, Geçir İstidad.....

Bursa Böcekçilik ve İpekçilik Mektebi

İpek böcekçiliğinin ziraat sanatla bahsedilerek, önemi ve ipek böceğ üzerine durulmuştur.

7. 1927 Senesi Teşrin-i evvel Ayı T Bursa Ziraat Mektebi Rasat istasyon hava durumunu gösteren cetveldir.

8. Sirke İmali
Ahmet Refet

Herkes tarafından evlerde kullanıla

9. Zeytin Hastalıkları ve Çareleri... *Gemlik Ziraat Fen Memuru Feyzi*

Mudanya, Gemlik ve kısmen de C zeytin ağaçlarına son zamanlarda k kurdu denilen böceğin zeytin ağaçla

10. Danimarka'da Ziraat Neden M *Ahmet Refet*

Danimarka'da ziraatın ilerlemesi geliştirilmesi ve verimin artırılma

ziraat eğitiminin Danimarka okulla ve hükümet tarafından rağbet göste

11. Bursa Böcekçilik ve İpekçilik M *Sadullah*

Derginin sorumlu müdürü ve yazarı Sadullah Bey'in Bursa Böcekçilik ve İpekçilik Mektebi'ni ziyareti ve bu ziyarette edindiği olumlu izlenimler. Yazar, kuruluşundan itibaren çok sayıda "mütefennin talebe" yetiştiren bu kurumun özellikle laboratuvarından ve fen köşelerinden bahsetmiş, müdür Asım Bey'in kurumu idare etmedeki başarılı çalışmalarına dikkat çekmiştir.

12. Bursa Vilayetinin 1927 Senesi İstihsalat-ı Ziraiyesi21
Merkez Ziraat Memuru Aziz

Bursa il ve ilçelerinde 1927 yılında yetiştirilen hububat, bakliyat, nebatat-ı ziraiye (patates, pamuk, soğan, anason, haşhaş, susam) miktarı cetveller halinde verilmiştir.

13. Küçük Havadisler 22-24
Bursa'da kurulmakta olan konserve kooperatifi, derginin yayın kurulundan Sadullah Bey'in Ziraat Mektebi muallimliğine ilaveten Bursa Ameli Ticaret Mektebi Müdürlüğüne tayin edilmesi, 1927 senesinde Bursa halkının haşhaş ziraatına önem verdiği vb. haberler.

Sayı 5, 15 Kanun-i Evvel 1927

1. Bursa Vilayetinin Umumî Ahvâl-i Ziraiyesi 1-3
Muallim Sadullah

Bursa'da yetiştirilen ürünlerin ihraç edildiği yollar, yerler, sebze- meyve hali ile ipekçilik borsası, Bursa'daki ziraat sanatları hakkında bilgi.

2. Zirai Kooperatifler 4-6
Ahmet Refet. (Fransızca'dan çeviri)

Yazar, bu yazıyı Fransa'nın 1925 yılı Ziraat bütçesini incelerken gördüğü *Les Coopératives Agricoles* adlı rapordan hazırlamıştır. Rapor, Fransa'da bulunan ziraat kooperatiflerinin çeşitleri, yapıları ve bütçeleri hakkında bilgi vermektedir. Yazıda ayrıca, çeşitli kooperatiflere verilen uzun vadeli avansları gösteren bir cetvel bulunmaktadır.

3. Yemeklik Zeytin Nasıl Hazırlanır? 7
Bursa Ziraat Mektebi Sınai-i Ziraiye Muallimi Ahmet Refet

Salamura zeytin hazırlanmasının safhaları.

4. Tütün (1) 8-15
Türkiye Tütün İhzar İdaresi Bursa Baş Müdüriyetinin Vekil-i Umumu Avukat Halil Mümtaz. (Devamı var).

Tütün yetiştiriciliğinin tarihçesi, Türkiye'de tütün yetiştiriciliğinin başlaması ve tütüncülük, üretilen tütün miktarını gösteren tablolar.

5. 1927 senesi Teşrin-i sâni Ayı Tarassudat-ı Cevviye Cetveli

Bursa Ziraat Mektebi Rasat İstasyonu tarafından hazırlanan 1927 yılı Kasım ayına ait hava durumunu gösteren cetveldir.

6. Yeni Usul Tavukçuluk 16-17
Fuad Ali Bey

Yeni yöntemle tavuk yetiştirmek için yapılması gerekenler (kümeslere özen gösterme, tavuk cinslerini ıslah etme, tavukların beslenmelerine ve temizliğine dikkat vs.) hakkında bilgi.

7. Böcekçilik 18-22
Asım

Türkiye'de ipek böcekçiliğinin gel-
durt ağaçlarına musallat olan zararlı
önce simsarlara verilen tohumlar
tohumların uygun ve temiz yerler
arttırılması için gereken dut fidanla
dönüm olan dutluk sayısının 1337 t
gösterdiğini belirtilerek, bu konuda
8. Medeniyette Ziraat, Sanayi ve T
M.Ş

Ziraatın insanlık tarihindeki yeri ve

9. Küçük Havadisler
Bursa'nın Kestel nahiyesine yapılar

Sayı 6, 15 Kanun-i Sâni 1928

1. Hayırlı Bir Adım-Bursa Vilayeti Z
Sadullah

Bursa'da bir "fenni ve ameli" zira
Ziraat Cemiyeti'nin hazırladığı p
kurulması için Vali Fatin Bey'e
getireceği yararlar.

2. Bursa Vilayetinin Umumi Ahval
Muallim Sadullah

Bursa ilinin zirai durumu, arı ve ar
büyük çiftçilerin, köylülerin, amele

3. Tütün (2): Türkiye'de Tütüncülü
Edecek Tedabir
Türkiye Tütün İhzar İdaresi Burs

Mümtaz

Yazarın birkaç seneden beri Türk
yaptığı incelemeler neticesinde bu

Mayıs 1926 tarihli ve Ziraat Vekal
Mukaddem Rapor" başlıklı raporda

tütüncülüğünün gelişmesi maddeler
4. Odun Kömürüyle İşleyen Motorl
Muallim Ahmet Refet

Tarlaları sürmede, değirmenleri
kullanılan gaz ve benzin için sene

edilerek, ülke ekonomisinin yararı
Ülkemizin ormanları zengin oldu

odun kömürüyle işleyen motorları k
5. 1927 Senesi Kanun-i evvel Ayı T
Bursa Ziraat Mektebi Rasat İstasyo

hava durumunu gösterir cetveldir...
6. Böcekçilik
İpek böceği cinsleri (Latince ad

edilebileceği, ürün ve deri değiştirm

türleri hakkında bilgi. Japonya’da beslenen yabani ipek böceğinden de bahsedilmiştir. Yazının sonunda ipek böceği türlerini gösteren cetvel ve şekiller mevcuttur.

7. Sınai Pancar 18-19
Doktor Mehmet Fahri. (Devamı var)

1747’de tarihinde kimyager A.Margraff’ın (1709-1782) ilk defa katı durumda pancar şekerini elde etmesinden bahsedilerek, şeker pancarı üretiminin tarihçesi verilmiş ve zirai ve iktisadi bakımdan önemi üzerinde durulmuştur.

8. Ruhیات: Kadın Ruhiyatı 20-22
Adil (Devamı var)

Ruhیات’ın (Psikoloji) alt dalları, özellikleri ve tecrübi psikoloji çalışmaları, kadın psikoloji hakkında bilgi.

9. Bursa Ziraat Mektebini Ziyaret 22
Ticaret Mektebi Müdürü Sadullah

Bursa Ziraat Mektebi’ni ziyaret eden derginin sorumlu müdürü Sadullah Bey’in okuldaki izlenimleri. Yazar, ülke ekonomisinin gelişmesi ve ilerlemesinde önemli bir faktör olan ziraatın yeni metotlarla yapılmasına yönelmiş bir meslek okulu olarak nitelendirdiği Bursa Ziraat Mektebi’nin laboratuvarı, kimyahanesi, süthanesi, vb. bölümleri hakkında bilgi vermiştir.

10. Küçük Havadisler 23

Bu bölümde ilk olarak, Ziraat Mektebi muallimlerinden Ahmet Refet Bey’in Ziraat Vekaleti’nin izniyle Almanya’ya gideceği ve derginin Almanya muhabirliğini yapmayı kabul eden Refet Bey’in Almanya ziraati hakkındaki yazılarının beklendiği bildirilmektedir. Ayrıca, Ziraat Mektebi’nde Şubatın birinci günü sömestr imtihanlarının başlayacağı, derginin yayın kurulu üyelerinden Ekrem Fahri Bey’in Almanya’da tahsiline devam edeceği vb. gibi kısa haberlere yer verilmiştir.

Sayı 7, 15 Şubat 1928

1. Konserve Şirketi 1
Sadullah

Bursa ilinin önemli bir servet kaynağı olan meyve ve sebzelerin değerlendirilmesi için kurulan “Bursa Konserve Ortaklığı”nın kuruluşu hakkında bilgi verilmiştir.

2. Böcekçilik 1-2
Asım. (Devamı var)

Çok eski zamandan beri Çin’in kuzeyinde yetişen ve 1875’de Japonya’da yetiştirilmeye başlanan ipek böceği türü hakkında bilgi verilmiştir.

3. Tütüncülük 3-7
Halil Mümtaz (Devam)

Türkiye’de tütüncülüğün durumu ve gelişmesi için alınması gereken tedbirlerden bahseden aynı yazarın aynı makalesinin devamıdır. Burada Batı ülkelerinde ve özellikle de Amerika’da tütüncülükte kullanılan bilimsel yöntemler maddeler halinde verilmiştir.

(Devamı var)

4. Köy ve Köylülerimiz 8-10
Merkez Ziraat Fen Memuru Mehmet Kazım

“Köy” ve “Köylü” tanımları, Avrupa ve Amerika’daki köy ve köylülerin aksine ülkemizde köylerin ve köylülerin ihmal edilmiş olduğu, köylünün ana ihtiyacı olan para, bilgi ve sağlığı temin etme yolları. üzerinde durulmuştur. (Devamı var)

5. Küçük Havadisler
Sadullah

“Baytari Malumat” başlığı altında

Vilayet Baytar Müdürü ve Ziraat

hayvanların ıslahı konusunda incele

Hasan Fehmi Bey’in dergiyile ilgi

Mektebi’nde bağcılık, bahçecilik, ç

6. Bursa Vilayeti Ziraat Cemiyetin

17 maddeden meydana gelen nizam

7. Nizamnane-i Dahili
Bursa Ziraat Cemiyeti’nin 25 ma

metni.

Sayı 8, 15 Mart 1928

1. Tütüncülük (Devam)
Türkiye Tütün İhzar İdaresi Burs

Mümtaz

Türkiye’de tütüncülüğün durumu

Tütüncülük Enstitüsü’nün yapısı

sayılarda yayımlanan ve Ziraat Vek

2. Sınai Pancar (Devam)
Mütercimi Doktor Mehmet Fahri

Almanya, Avusturya, Fransa, Ru

ülkelerinin şeker pancarı üretimi v

bununla ilgili rakamlar verilmiştir.

tarlaları ve üretim yolları ile bu

durulmuştur.

3. Çiftçi Hayvanlarını Hastalıktan M

Baytar Müdürü Fehmi Bey

Çiftçilikte hayvanların önemi ve

tarzında pratik bilgiler.

4. Karacabey’de Bakla Ziraati
Karacabey Ziraat Memuru Saaded

Karacabey’de bakla ziraatının duru

bakla ziraatının iklim, toprak koşu

mevsimi, bakla bitkisinde görülen b

5. Rasadat-ı Havaiye Aylık Cedveli

1-31 Mart 1928 tarihleri arasında

Rasathanesi tarafından hazırlanan c

Sayı 9, 15 Nisan 1928

1. Köy ve Köylülerimiz (Devam) ...
Merkez Ziraat Fen Memuru Mehmet

Yedinci sayıda aynı kişi tarafından

oldukları araziler hakkında bilgi ver

2. Küçük Havadisler

Ziraat Mektebi öğrencilerinin müdür ve muallimleri refakatinde incelemelerde bulunmak üzere çıktıkları seyahat, Bursa Ziraat Mektebi'nde sömestre imtihanlarına 10 Mayıs 1928'de başlanacağı vb. haberler.

3. Böcekçilik (Devam) 4-6

Böcekçilik Mektebi Müdürü Asım Bey

Aynı konuda daha önceki sayılarda yayımlanan makalenin devamıdır. (Devamı var)

4. Tütün 7-10

Halil Mümtaz Bey

Tütün hakkında genel bir bilgi ve kaliteli tütünde aranması gereken özellikler. (Devamı var)

5. Tetkik ve Müşahedeler 11

Ziraat Mektebi 2. Şube Muallimi Vamık Kemal

Yazarın Bursa ilinde yapılan ziraat hakkındaki araştırma, gözlem ve tecrübeleri.

6. Bursa Ziraat Mektebi Rasathanesi tarafından hazırlanan 1-30 Nisan 1928 tarihine ait hava durumunu içeren cetveldir 12

Sayı 10, 15 Mayıs 1928

1. Tebrikat 2

Bursa Ziraat Cemiyeti tarafından 23 Nisan dolayısıyla Gazi Mustafa Kemal, İsmet Paşa ve İktisat Vekili Rahmi Bey'e çekilen telgraf metinleri ve gelen cevaplara yer verilmiştir. Telgraflar Bursa Ziraat Cemiyeti Reisi Refet Bey tarafından çekilmiştir.

2. Bursa Ziraat Cemiyeti Mesai Programı Vesilesiyle 3-4

Sadullah

Üçüncü sayıda yayımlanan Bursa Ziraat Cemiyeti çalışma programı ile gerçekleştirilmekte olan ve gerçekleştirilmesi hedeflenen faaliyetler hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca cemiyetin hayvanlar için bir revir kurmak, "fenni ve ilmi" bir laboratuvar tesis etmek, halka ve çiftçilere pratik bilgiler verecek küçük broşürler yayımlamak, bir Ziraat Müzesi kurmak gibi faaliyetleri gerçekleştirmeyi hedeflediği ve bunların Türk ziraatına getireceği yararlar.

3. Böcekçilik 5-9

Halil Mümtaz Bey

İpek böceğinin ana vatanı olan Çin'de üretilmeye başlanması, diğer ülkelere dağılması ve Japonya ile Hindistan'daki ipek böcekçiliği hakkında bilgi.

4. Kahve Hindibası 9-10

Ziraat Mektebi Müdürü Mehmet Refet

Yabani hindibanın bazı türlerinin kökleri kavrulduğunda kahve kokusuna büründüğünden kahve gibi kullanıldığı, kahve hindibası (Chicorée à café) olarak bilinen ve Avrupa'da çok yetiştirilen bu bitkinin iki varyetesinin bulunduğu bildirilmiş ve çiftçilere de kahve hindibası yetiştirmeleri tavsiye edilmiştir.

5. At Koşuları 11-12

Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın himayesinde Başvekil İsmet Paşa'nın başkanlığında kurulan "İslah Encümen-i Alisi"nin düzenlediği 27 Nisan 1928 tarihinde yapılan At Koşusu ve birinci olan atlar ile verilen ödüller hakkında bilgi verilmiştir.

Bursa Agricultural Society was founded in Western Anatolia. The aim of the society was to bring together the farmers, to seek to improve the practice of modern agricultural techniques. The society launched in 1927 a journal. The title of the journal reflects *par e* the society published between August 15 and October 15. The readership comprised the farmers, stockbreeders. Therefore, the journal dealt with farming techniques, and were essential for the foundation of the Society. The journal can be regarded as a reference work for the early 20th century Turkey since it dealt with the agricultural production in the country. By a society, the journal differed from the ones that were published by state officials. The members of the editorial board were, however, state officials such as the governor of Bursa province, the surgeon general, the head of the Bursa chamber of commerce, etc. In addition to the fight against malaria, the Public Health Service, the Bursa School of Agriculture, and the Bursa Chamber of Commerce to have been published through the Bursa Agricultural Society, the editor-in-chief of the journal was the agriculture and commerce in Bursa. The journal came to an end still in 1928.

Key words: Agriculture, Bursa Agricultural Society, kelimeler: Bursa, cemiyet, çiftçilik